

19.12.2023

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika	tiistai 19.12.2023 klo 14.30–15.50
Paikka	Teams
Läsnä	Merja Ekqvist, Etelä-Suomen aluehallintovirasto Tuukka Forsell, Kouvolan kaupunki Markku Hannonen, Kotkan kaupunki Hannu Heinonen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry Hokkanen Janne, LUT Sonja Laitinen, SAK ry ja STTK ry Mirja Toikka, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK Jouni Väkevä, Metsäkeskus Kaakkois-Suomi Johanna Väyrynen, Lappeenrannan kaupunki Kaakkois-Suomen ELY-keskus: Satu Mäkelä, puheenjohtaja Kari Halme Hanna Kailasto Visa Niittyniemi Tarja Paananen, poistui klo 15.35 Sanna Lindqvist, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Satu Mäkelä avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi vuoden viimeiseen kokoukseen. Kokous on samalla viimeinen nykyisellä neuvottelukunnan kokoonpanolla. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet vuosille 2024–2026 tullaan nimeämään vuodenvaihteessa.

2 Edellisen kokouksen muistio

Edellinen kokous on pidetty strategiatyöpajana 8.9.2023 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa.

3 Aluehallintouudistus

Ylijohtaja Satu Mäkelä kertoi tilannekatsauksen valtion aluehallintouudistuksesta. Lainsäädäntöhanke etenee suunnitellussa aikataulussa. Hankkeessa on kolme alatyöryhmää ja kaikissa ryhmissä on vahva edustus virastoista. Neljäs alatyöryhmä on suunnitteilla sidosryhmien kytkemiseksi hankkeen työskentelyyn.

Valtion aluehallinnon uudistamisen valmisteluryhmä vastaa lainsäädäntöhankeelle asettamispäätöksessä määriteltävien tehtävien toteuttamisesta. Valmisteluryhmä vie linjausta vaativat asiat hankkeen ohjausryhmälle. Valtakunnallinen lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston alatyöryhmä (VALO-ryhmä) on asetettu 6.11.2023. Elinvoimakeskusten toiminnan käynnistymistä valmisteleva alatyöryhmä (VOIMA-ryhmä) ja asiantuntijasiihteeristö on asetettu 16.11.2023.

19.12.2023

Valmisteluryhmässä on todettu elinvoimakeskusten yleiskuvauksesta:

- monialaiset ja alueellisesti vahvat elinvoimakeskukset toimeenpanevat valtion aluehallinnon kehittämis- ja rahoitustehtäviä
- toimivat poikkihallinnollisesti tiiviissä yhteistyössä alueiden muiden toimijoiden kanssa
- elinvoimakeskukset hoitavat ELY-keskusten nykyisiä elinkeinoin, työllisyyteen, maaseutuun ja maatalouteen, liikenteeseen, vesitalouteen sekä kalatalouteen liittyviä tehtäviä. Niihin voidaan siirtää myös muita alueellisia kehittämis- ja rahoitustehtäviä.

Valmistelussa on ajankohtaista mm. tehtävänjako valtakunnallisen lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten välillä. Linjausta elinvoimakeskusten ohjausratkaisuista odotetaan hankkeen ohjausryhmältä. Aluejakokysymyksistä ei ole vielä tietoa. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kahden maakunnan ja kolmen vastuualueen ELY. Uuden mallin mukaan järjestetty valtion aluehallinto käynnistää toimintansa vuonna 2026.

Johtaja Visa Niittyniemen mukaan tällä hetkellä johtavana ajatuksena on, että ELY-keskusten ympäristövastuualueen valvontatyypiset tehtävät siirtyisivät uuteen valtakunnalliseen virastoon. Kehittämistyyppiset tehtävät hoidettaisiin uusissa alueellisissa elinvoimakeskuksissa. Ministeriöiden näkemyksiä tehtävien sijoittumisesta on kuultu. ELY-keskusten näkemys on, että alueellisen toiminnan säilyminen on tärkeää.

Johtaja Kari Halme totesi, että liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksen mukaan tienpidon hankinta oli siirtymässä uudistuksessa Väylävirastoon ja joukkoliikenneasiat Traficomiin. Tämä olisi kuitenkin hallitusohjelmakirjauksen vastaista.

Neuvottelukunta keskusteli aluehallintouudistuksesta ja aluehallintoviraston edustaja täydensi tilannekatsausta. Keskustelussa on alueellisen varautumisen koordinointi ja tehtävän sijoittuminen aluehallintouudistuksessa. Alueellinen läsnäolo ja toimintakyky on turvattava hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti.

Puheenjohtaja kertoi katsauksen lopuksi vuoden 2023 ELY-keskusten sidosryhmätyytyväisyystutkimuksesta. Tulosten perusteella Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa tehdyn yhteistyön merkitys nähtiin erittäin suurena keskiarvon ollessa 4,41. Kaikkien vastanneiden antama kokonaistyytyväisyysarvosana oli 4,00.

Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi.

4 Alueelliset kehitysnäkymät

Erikoistutkija Tarja Paananen kertoi nostoja syksyn 2023 Kaakkois-Suomen alueellisista kehitysnäkymistä. Kokonaistyöttömyys on nousussa Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa. Rakennetyöttömien osuus kaikista työttömistä on suurta. Työvoiman kysyntä on edellisvuotta pienempää. Pk-barometrin mukaan Etelä-Karjalassa on paremmat suhdannenäkymät kuin koko maassa. Kymenlaaksossa sen sijaan on koko maan heikoimmat

19.12.2023

suhdannenäkymät. Konkurssien määrissä on tapahtunut kasvua molemmissa seutukunnissa. Rakennusala korostuu vireille pannuissa konkurseissa.

Yleinen taloudellinen tilanne luo epävarmuutta kuluttajien käyttäytymiseen. Talouskasvu on hidastunut. Venäjän hyökkäyssodan suorat vaikutukset ovat edelleen merkittäviä metsäteollisuuden lisäksi matkailussa, palveluissa ja logistiikassa. Ympäristö- ja energia-alalla tapahtuu paljon. Käynnissä on uusia hankkeita, joissa siirrytään vihreämpiin energiamuotoihin. Aurinkovoimainvestoinnit ovat nopeasti kasvamassa.

Matkailutilastojen mukaan yöpymiset majoitusliikkeissä vähenivät. Kotimaisten matkailijoiden yöpymisten määrä kasvoi ja ulkomaalaisten pieneni edellisvuoteen verrattuna. Rakennusalalla näkymät ovat heikot koko toimialalla. Logistiikassa kuljetusyritysten kannattavuusodotukset ovat pääosin alhaisia.

Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi.

5 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategia vuosille 2024–2027 ja tulossopimus

Strategiapäällikkö Hanna Kailasto esitteli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiaa vuosille 2024–2027. Visio on elinvoimainen, kestävä ja saavutettava Kaakkois-Suomi. ELY-keskuksen arvot ovat asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus ja yhteistyö. Strategisia painopisteitä ovat elinkeinorakenteen uudistaminen, saavutettavuuden parantaminen ja ympäristön vaaliminen. Läpileikkaavana painopisteenä on kokonaisturvallisuuden ja varautumisen parantaminen. Alueen vahvuudet ja haasteet on koottu strategisten painopisteiden ja läpileikkaavan painopisteen näkökulmasta.

Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirjaa vuosille 2024–2027 viimeistellään. Strategia pitää sisällään vision, strategiset painopisteet, toimintaympäristön ilmiöt, toimintatapalinjaukset ja arvot.

Kailasto kertoi poimintoja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tulossopimuksesta. TE2024-uudistuksen valmistelutyöhön on panostettu ja tulevia työllisyysalueita on tuettu. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana myös valtakunnallisessa kehittämistyössä. Kaakkois-Suomessa ei ole työllisyydenhoidon kuntakokeiluja. Alueen haasteista huolimatta Kaakkois-Suomi on menestynyt toistaiseksi hyvin eri tilastoidikaattoreilla mitattuna verrattuna kuntakokeilualueisiin ja koko maahan.

Yrityspalveluyhteistyö on toiminut hyvin ja yritysten aktivointiin on panostettu lisäresurssein. Yritysrahoitusta on alueella hyvin tarjolla, mutta haasteeksi voi muodostua yritysten investointi- ja kehittämishalukkuuden vähäisyys taloustilanteen vuoksi.

Kaakkois-Suomen luovien alojen verkoston toimintaa on toteutettu valtakunnallisten ja alueellisen strategian painotusten mukaisesti. ELO-toiminnan tavoitteet saavutettiin myös. ELYn koordinoimissa Jatkuvan oppimisen verkostoissa ja maakunnallisissa ennakointiryhmissä on edetty tavoitteiden mukaisesti. Vuosien 2020–2023 aikana on kartoitettu 18

19.12.2023

keskeisen toimialan työvoima- ja osaamistarpeita. Uuden työvoimabarometrin kehittämiseen on panostettu ja alueellinen kotoutumisen kumppanuusohjelma on kehittynyt ja kasvanut tavoitteellisesti.

Alkutuotannon kannattavuus laski edelleen. Epäedulliset sääolot vaikuttivat erityisesti kasvinviljelytilojen tulokseen. Lisäksi viljojen tuottajahinnat ovat aiempaa alhaisemmat, mutta tuotantokustannukset ovat pysyneet korkealla. Hallinnon näkökulmasta uusi ohjelmakausi saatiin sujuvasti käyntiin. Olennaisesti muuttuneista aikatauluista ja toimenpiteistä huolimatta tuki-voiton valvonnat saatiin tehtyä annetuissa määräajoissa.

Kaakkois-Suomen liikennestrategia on päivitetty muuttuneeseen tilanteeseen perustuvaksi. Kuntien ja kaupunkien kanssa on pyritty kehittämään toimivia joukkoliikennetkaisuja sekä edistetty kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa, Suomen ja Venäjän välinen liikenne on vähentynyt huomattavasti koronaa edeltäneeseen aikaan verrattuna. Raskaan liikenteen määrät ovat voimakkaasti pudonneet alueen valtatieverkolla. Tieverkon palvelutaso on pystytty säilyttämään erittäin niukoista määrärahoista huolimatta panostamalla teiden korjauksiin ja hoitoon.

Vihreän siirtymän hankkeiden määrä on selvästi kasvanut, mikä näkyy mm. YVA-menettelyiden lisääntymisenä. Tuulivoimaa ei alueellamme edelleenkään pystytä merkittävästi toteuttamaan, mutta aurinkovoimaan liittyviä suunnitteluhankkeita on erilaisissa vaiheissa paljon. Kotkan-Haminan seudun akkuteollisuuteen liittyvät hankkeet ovat merkittäviä sekä taloudellisilta vaikutuksiltaan että ympäristövaikutusten hallinnan kannalta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on jatkanut työtä ilmastotavoitteiden edistämiseksi sekä henkilöstön virkatyöhön tiiviisti linkittyen että sidosryhmätyössä. METSO-, VELMU-, HELMI- ja Veden vuoro -ohjelmilla on saatu merkittävästi vahvistettua luonnonsuojelun, vesien- ja merenhoidon sekä vesistökuunnostusten vaikuttavuutta. Erityisesti on onnistuttu vesistökuunnostusten aktivoinnissa.

Neuvottelukunta totesi katsauksen tiedoksi.

6 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokouksen osallistujia ja päätti kokouksen klo 15.50.

Neuvottelukunnan toimikausi on päättynyt ja uusi neuvottelukunta asetetaan vuosille 2024–2026.

Puheenjohtaja

Satu Mäkelä

Sihteeri

Sanna Lindqvist